

J. Krysztosik
18.08.2023

**Informacja na temat działań Gminy Santok
w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców za rok 2022**

URZĄD GMINY SANTOK WPLYNĘŁO	
PODPIS	<i>Popławski</i>
DATA	2023 08-12
DATA	13.08.2023
PODPIS	<i>ROA</i>

Ochrona zdrowia stanowi jedno z najistotniejszych zadań państwa wyznaczone treścią art. 68 Konstytucji RP, realizowane przez organy administracji publicznej wszystkich szczebli, w tym także przez gminy jako podstawowe jednostki samorządu terytorialnego. Gmina realizuje wszystkie zadania publiczne o znaczeniu lokalnym, które nie zostały przypisane ustawami innym organom administracji publicznej. Jednym z zadań własnych gminy są sprawy z zakresu ochrony zdrowia (art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy o samorządzie gminnym). Do zadań własnych gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy w szczególności:

- opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy;
- przekazywanie powiatowi informacji o realizowanych programach zdrowotnych;
- inicjowanie i udział w wytyczaniu kierunków przedsięwzięć lokalnych, zmierzających do zaznajamiania mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami;
- podejmowanie innych działań, wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy.

Z kolei ustawa o pomocy społecznej w art. 17 ust. 1 i 2 wprowadza pewne minimum bezpieczeństwa socjalnego, które musi zapewnić swoim członkom gmina. Zadania te jako obowiązkowe gmina musi wykonać, przeznaczając na ten cel własne środki. Można tutaj wskazać m.in.

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (problemów alkoholowych, integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka);
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

Niektóre z tych zadań współfinansowane są przez samych świadczeniobiorców lub ich rodziny, np. pobyt w domu pomocy społecznej. Jako zadania zlecone gminie z zakresu ochrony zdrowia znajdują się m.in. wydawanie decyzji w sprawach świadczeniobiorców, o których mowa w art. 8 u.p.s., oraz przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych w celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 u.p.s.). Katalog zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej ma zatem zróżnicowany charakter.

Gmina Santok podejmuje wiele działań w kierunku promocji i ochrony zdrowia mieszkańców, zaspokajając zbiorowe potrzeby wspólnoty:

- 1) promuje zachowania prozdrowotne wśród mieszkańców gminy,
- 2) prowadzi edukację zdrowotną kształtując pozytywne nawyki zdrowotne,
- 3) prowadzi profilaktykę zdrowotną,
- 4) promuje zdrowy i aktywny proces starzenia się,
- 5) aktywizuje osoby niepełnosprawne.
- 6) współdziała z jednostkami realizującymi zadania opieki zdrowotnej,

Rok 2022 był trudnym rokiem z uwagi na wybuch wojny na Ukrainie i wciąż trwającą pandemię koronawirusa. Działania w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców w Gminie Santok w 2022 r. swoim zakresem obejmowały przede wszystkim przedsięwzięcia podejmowane przez jednostki podległe Gminie oraz współpracę z jednostkami realizującymi zadania z zakresu opieki zdrowotnej, jak również poprzez realizację zadań ujętych w programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani. Działania były dostosowane do potrzeb społeczności lokalnej i uchodźców wojennych. Uwzględnione zostały uwarunkowania społeczne, kulturalne i ekonomiczne.

W 2022 r. w Gminie Santok zamieszkiwało 8989 mieszkańców, z czego 4510 stanowiły kobiety (50%) i 4479 mężczyźni (50%). Współczynnik feminizacji wynosi 100, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 100 kobiet.

Wsparcie osób z Ukrainy

Dnia 24 lutego 2022 r. rozpoczęła się inwazja Rosji na Ukrainę. Państwo Polskie zapewniło wsparcie humanitarne, w tym wsparcie uchodźcom uciekającym przed wojną w Ukrainie w ramach mechanizmu tymczasowej ochrony, m.in. pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Świadczenie z OPS w Santoku otrzymało 313 osób. W Gminie Santok dzielono pomocy także poprzez:

1. utworzenie miejsca tymczasowego pobytu dla 30 osób na sali wiejskiej w m. Gralewo celem gotowości przyjęcia osób uchodźczych z terenu objętego konfliktem zbrojnym,
2. utworzono miejsce docelowego pobytu w mieszkaniu stanowiącym własność gminy Santok do 8 osób (zawarcie porozumienia z Wojewodą Lubuskim na koordynację punktu Umowa BF-I.3145.19.2022 z dnia 24 marca 2022 r. z Wojewodą Lubuskim); łącznie było 12 osób, w tym 5 dzieci (m.in. wsparcie językiem obcym, pomoc w poszukiwaniu pracy, tłumaczeniu dokumentów, wsparcie w zapisaniu dzieci do szkoły czy przedszkola, sprawach administracyjnych (np. założenie konta w banku, napisanie CV), czy robienie i dowożenie zakupów),
3. kierowanie uchodźców do miejsc zbiórek darów dla uchodźców z Ukrainy,
4. kierowanie uchodźców na darmowe zajęcia z języka polskiego,
5. prowadzenie stałej współpracy z punktem Relokacji LUW odnośnie przekazywania danych osób, które znalazły schronienie na terenie gminy Santok (sprawozdawczość),
6. pozyskanie środków żywnościowych i art. czystości dla osób z Ukrainy, które zamieszkują administrowany teren, jak również ich wydawanie,
7. zainteresowani rodzice mieli możliwość zgłoszenia dzieci do przedszkoli i szkół,
8. zapewnienie wyżywienia dzieci w przedszkolu i szkole (pomocą objęto 23 dzieci na kwotę 7.245,00 zł),
9. wsparcie emocjonalne.

Placówki podstawowej opieki zdrowotnej

Na terenie Gminy Santok w 2022 r. znajdowały się następujące placówki medyczne:

1. NZOZ Szpital im. Dr n med. R. Śmigielskiego Sp. z o.o. w Skwierzynie

Przychodnia Lekarska w Lipkach Wielkich

lekarz medycyny rodzinnej, otolaryngolog Karol Gawroński

66-431 Lipki Wielkie, ul. Szosowa 107

2. NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego

internista, lekarz rodzinny Jolanta Błażejczyk

66-431 Santok, ul. Gorzowska 43

3. Poradnia stomatologiczna

lekarz stomatolog Aleksandra Borowska-Drewing

66-431 Santok, ul. Gorzowska 43

4. Poradnia ginekologiczno-poloźnicza (NFZ i prywatny)

lekarz ginekolog Joanna Szymczak-Brych

66-431 Santok, ul. Gorzowska 43

5. Poradnia pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej

66-431 Santok, ul. Gorzowska 43

66-431 Lipki Wielkie, ul. Szosowa 107

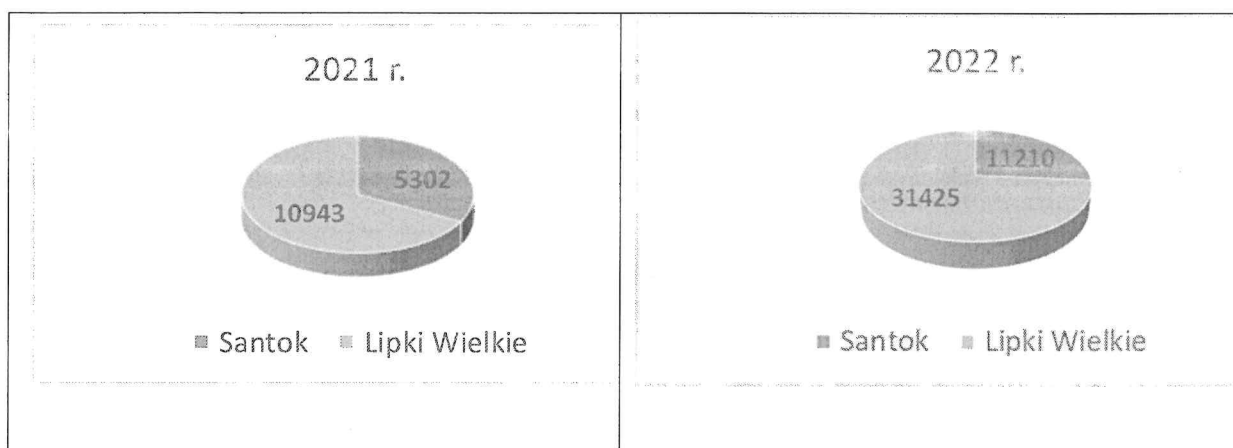
6. Gabinet fizjoterapeutyczny Ewa Brakowska-Stolarek

66-431 Lipki Wielkie, ul. Szosowa 107

Ponadto w zakresie ochrony zdrowia mieszkańcy Gminy Santok korzystali z infrastruktury i usług oferowanych na poziomie lokalnym, tj. ośrodek zdrowia w Lipkach Wielkich oraz Santoku, jak również z placówek specjalistycznych w Drezdenku, Skwierzynie oraz Gorzowie Wlkp.

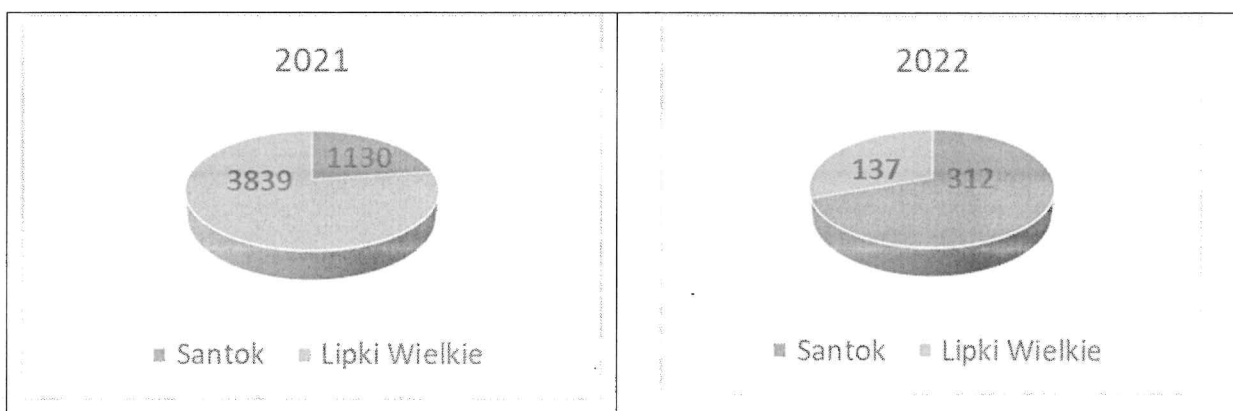
W 2022 r. przeprowadzono dwie akcje Biała sobota (maj, grudzień), w których mieszkańcy mogli skorzystać z bezpłatnych badań w zakresie USG jamy brzusznej (dzieci/osoby dorosłe) USG tarczycy, USG piersi, porady dietetyka, badanie słuchu, fizjoterapii i masaż leczniczy. Można było również wykonać pomiar ciśnienia tętniczego krwi, cukru, a także skorzystać z zabiegów nawilżających twarz i dłonie. Łącznie udzielono podczas akcji 454 specjalistycznych porad.

Wykres nr 1. Ilość udzielonych świadczeń medycznych w latach 2021 – 2022.

Źródło: POZ w Gminie Santok, Sierpień 2022 r.

Wykres nr 2. Ilość udzielonych teleporad w latach 2021 – 2022.

Źródło: POZ w Gminie Santok, Sierpień 2022 r.

W obszarze polityki zdrowotnej NZOZ realizowane były następujące programy:

- Profilaktyka raka szyjki macicy
- Badania spirometryczne
- Profilaktyka raka piersi
- Profilaktyka chorób układu krążenia
- Wczesne wykrywanie raka jelita grubego
- Bezpłatne badania cytologiczne dla kobiet w wieku 25-59 lat
- Profilaktyka czerniaka Ogólnopolski program profilaktyki czerniaka dla szkół podstawowych z terenu gminy Santok zajęcia dla klas VII-VIII

Poza wskazanymi powyżej programami profilaktycznymi NZOZ wykonywał także badania bilansowe i profilaktyczne dzieci i młodzieży zgodnie z kalendarzem ogłaszany w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

Instytucje wsparcia mieszkańców Gminy Santok

Tabela nr 1. Instytucje udzielające wsparcia dla mieszkańców Gminy Santok w 2022 r.

Nazwa i adres instytucji	Zakres oferowanych usług
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., ul. Pankiewicza 5-7	m.in. realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gorzowie Wlkp., ul. Okrzei 39	m.in. udzielanie schronienia, poradnictwo specjalistyczne, pomoc socjalna, pedagogiczna, grupy wsparcia
Stowarzyszenie im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp., ul. Słoneczna 62	m.in. schronienie, pomoc socjalna, psychologiczna, prawna
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Gorzowie Wlkp., ul. Pankiewicza 5-7	m.in. udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz udzielanie rodzicom i nauczycielom porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży

Stowarzyszenie Pracowników Służb Społecznych Krąg w Gorzowie Wlkp., ul. Teatralna 26	m.in. szansa na powrót na rynek pracy, wyjście z bierności zawodowej, możliwość zdobycia praktyki zawodowej, możliwość pracy najnowocześniejszym sprzętem i elektronarzędziami, szkolenia zawodowe oraz szkolenia z udziałem psychologa i doradcy zawodowego, szkolenia z przepisów bhp, zasad pierwszej pomocy oraz podstaw obsługi komputera
--	--

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku.

Domy Pomocy Społecznej

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej, osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. Domy Pomocy Społecznej są miejscem, w którym świadczone są całodobowe usługi: bytowe, opiekuńcze, wspomagające oraz edukacyjne. Oferta tej pomocy przeznaczona jest dla osób, które z powodu wieku, choroby bądź niepełnosprawności nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w swoim dotychczasowym środowisku, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczającą formą wsparcia.

Tabela nr 2. Roczny koszt utrzymania podopiecznych w Domach Pomocy Społecznej w latach 2021-2022.

Wyszczególnienie	2021	2022
Kwota (zł)	697.081,00	823.089,00

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku.

Koszty pobytu w Domu Pomocy Społecznej pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupełnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo.

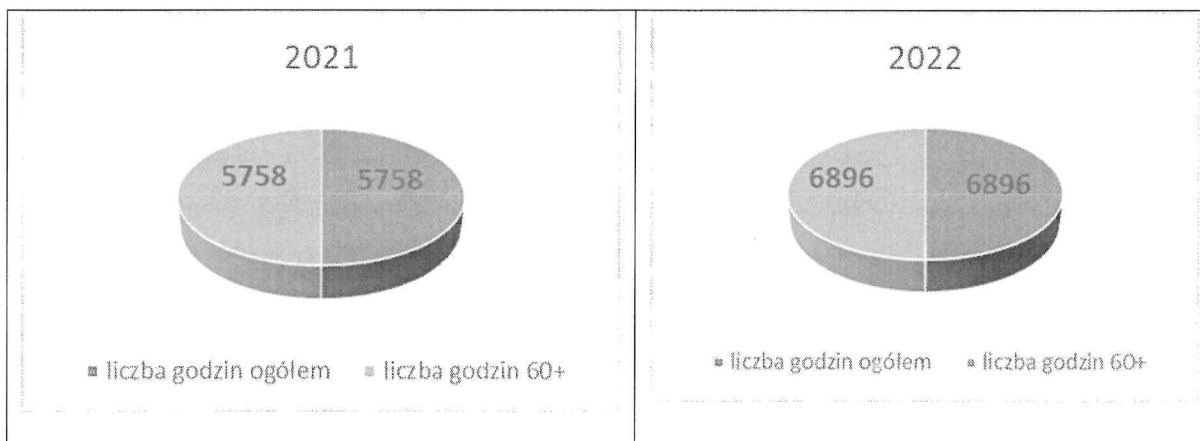
Na terenie Gminy Santok nie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej. W 2022 r. w Domach przebywało 20 osób, zaś w 2021 r. – 21 osób, a koszty pobytu wynosił pomiędzy 4.239,66 zł/os., a 6.995,00 zł/os. i zależny był od stawki ustalonej przez organ prowadzący Dom.

W sytuacjach stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia osób z zaburzeniami psychicznymi Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku realizuje na podstawie ustawy o pomocy społecznej działania zapobiegawcze, polegające głównie na kierowaniu osób chorych do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu.

Usługi opiekuńcze

Ustawa o pomocy społecznej przewiduje, jako formę pomocy osobom starszym m.in. usługi opiekuńcze. Ich celem jest umożliwienie osobom starszym dalszego (jak najdłuższego) funkcjonowania w swoim dotychczasowym środowisku, mimo doświadczanych ograniczeń w samodzielnym zaspokajaniu podstawowych i niezbędnych potrzeb oraz barier w integracji ze środowiskiem. Zauważalny jest wzrost usług opiekuńczych wśród mieszkańców Gminy Santok, co prawdopodobnie ma związek ze wzrostem liczby osób starszych oraz chorobą i niepełnosprawnością.

Wykres nr 3. Liczba godzin usług opiekuńczych świadczonych w latach 2021 - 2022 r.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku

Polityka senioralna

W 2022 r. Kluby Seniora były miejscami spotkań i integracji osób starszych, prowadzone przez samych seniorów, choć najczęściej wspierane przez jednostki, przy których powstają (NGO, JST). Kluby Seniora funkcjonowały w miejscowościach: Lipki Wielkie, Stare Polichno, Czechów. Seniorzy mieli okazję spotykać się i spędzać czas razem. Kluby Seniora są miejscem spotkań seniorów zarówno w celach edukacyjnych, jak i rekreacyjnych. Kluby są inicjatywą nieformalną, uczestnictwo w nich jest nieodpłatne, a ich siedzibami są sale wiejskie.

W każdym z nich spotyka się do kilkunastu osób. W 2022 r. seniorzy brali udział m.in. w zajęciach profilaktycznych o charakterze sportowym, tj. gimnastyka senioralna, warsztatach edukacyjno - profilaktycznych, spotkaniach towarzyskich przy kawie, zajęciach z rękodzieła, odbyły się spotkania z dietetykiem i policją.

Uchwałą Nr XLVII/431/2022 Rady Gminy Santok z dnia 14 września 2022 r. został utworzony ośrodek wsparcia Klubu Senior + w Płomykowie, który rozpoczął funkcjonowanie 16 stycznia 2023 r. Klub jest w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku.

Niepelnosprawność/ Zdrowie psychiczne

Poza walką z nałogami i używkami gmina ma za zadanie chronić i promować zdrowie psychiczne. W myśl zapisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego zobligowano gminy do wdrażania działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, tj. promocji zdrowia psychicznego oraz kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych. Ponadto prawo do ochrony zdrowia i równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zapewnienie szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom i osobom niepełnosprawnym gwarantuje Konstytucja RP w treści artykułu 68.

Tabela nr 3. Liczba świadczeń ambulatoryjnych udzielonych osobom powyżej 18 roku życia z terenu Gminy Santok, które w 2021 lub 2022 roku miały udzielone świadczenia w województwie lubuskim w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień bądź w Centrum Zdrowia Psychicznego w podziale na zakres świadczeń

Zakres świadczeń	Liczba osób 2021	Liczba udzielonych świadczeń 2021	Liczba osób 2022	Liczba udzielonych świadczeń 2022
Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	141	448	183	667
Świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia	23	492	30	815
Świadczenia psychiatryczne	1	36	2	2
Leczenie uzależnień	17	237	11	221
Świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol	7	36	5	94
Pozostałe zakresy w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	46	239	70	220

Źródło: NFZ, Sierpień 2023 r.

Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych

Tabela nr 4. Wsparcie dla osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych w latach 2021-2022.

Rodzaj wsparcie	2021		2022	
	liczba	kwota (zł)	liczba	kwota (zł)
Zasilek pielęgnacyjny	3074	663 492,00	3060	660 471,00
Świadczenie pielęgnacyjne	559	1 097 913,00	642	1 358 701,00
Specjalny zasilek opiekuńczy	36	22 320,00	24	14 880,00
Zasilek dla opiekuna	28	17 360,00	12	7 440,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	47	47 000,00	33	33 000,00
Świadczenie rodzicielskie	195	182 919,00	106	97 990,00

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku.

Tabela nr 5. Ilość przyznanych świadczeń opiekuńczych na przelomie lat 2021-2022.

Świadczenia opiekuńcze	2021	2022
zasilek pielęgnacyjny – ogółem	3074	3060
zasilek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	802	759
zasilek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	848	794
zasilek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	0	0
zasilek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 rż.	1424	1507
świadczenie pielęgnacyjne	559	642
specjalny zasilek opiekuńczy	36	24
świadczenie opiekuńcze ogółem – zasilek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasilek opiekuńczy	3669	3726

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku.

Tabela nr 6. Kwoty wypłaconych świadczeń opiekuńczych na przelomie lat 2021-2022.

Świadczenia opiekuńcze	2021 w zł	2022 w zł
zasilek pielęgnacyjny – ogółem	663 492,00	660 471,00
zasilek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	173 104,00	163 823,00
zasilek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. rz.. o znacznym stopniu niepełnosprawności	183 032,00	171 377,00
zasilek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75lat	0,00	0,00
zasilek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 rz. legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 rz.	307 356,00	325 271,00
świadczenie pielęgnacyjne	1 097 913,00	1 358 701,00
specjalny zasilek opiekuńczy	22 320,00	14 880,00
świadczenie opiekuńcze ogółem – zasilek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasilek opiekuńczy	1 783 725,00	2 034 052,00

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku.

Tabela nr 7. Ilości wydanych orzeczeń mieszkańcom Gminy Santok w latach 2021-2022.

	2021		2022	
Liczba wydanych orzeczeń, w tym				
01-U (upośledzenie umysłowe)	5		7	
02-P (choroba psychiczna)	7		15	
Liczba wydanych orzeczeń z podziałem na płeć i rodzaj schorzenia				
	01-U	02-P	01-U	02-P
Kobiety	0	3	1	8
Mężczyźni	5	4	6	7

Źródło: PZON nr 2 w Gorzowie Wlkp., Sierpień 2023 r.

Tabela nr 8. Liczba osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu w 2022 r.

Liczba osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu							
	Symbol	Stopień niepełnosprawności				Płeć	
		Znaczny	Umiarkowany	Lekki	Razem	K	M
1	01-U	2	4	1	7	1	6
2	02-P	7	8	0	15	8	7
3	03-L	3	6	3	12	7	5
4	04-O	0	10	1	11	5	6
5	05-R	24	77	28	129	67	62
6	06-E	5	7	0	12	4	8
7	07-S	13	23	6	42	24	18
8	08-T	4	3	1	8	3	5
9	09-M	2	9	0	11	4	7
10	10-N	25	37	3	65	31	34
11	11-I	3	13	3	19	10	9
12	12-C	0	1	0	1	0	1
		88	198	46	332	164	168

Źródło: PZON nr 2 w Gorzowie Wlkp., Sierpień 2023 r.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Na terenie Gminy Santok swoją działalność prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy w Santoku utworzony 25 października 1996 r. Uchwałą nr XXIV/197/96. Od 01 stycznia 2020 r. został wyodrębniony ze struktury Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku, jako jednostka organizacyjna Gminy Santok Uchwałą nr XIV/123/2019 z dnia 30 września 2019 r., Środowiskowy Dom Samopomocy w Santoku swoim działaniem obejmuje następujące ofert usług:

1. typu A – jest skierowana do osób psychicznie chorych, zwłaszcza doświadczających zaburzeń psychosomatycznych (m.in. schizofrenia, urojenia),
2. typu B – dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i fizycznie, które potrzebują wsparcia ukierunkowanego na terapię społeczną,
3. typu D – dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną i spektrum autyzmu.

Tabela nr 9. Ilość podopiecznych ŚDS w latach 2021 – 2022.

Rok/Typ	2021	2022
A (ilość osób)	4	4
B (ilość osób)	10	10
C* (ilość osób)	nie dotyczy	nie dotyczy
D (ilość osób)	6	6

Źródło: Środowiskowy Dom Samopomocy w Santoku.

* dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych

Tabela nr 10. Podział jednostek chorobowych oraz stopni niepełnosprawności podopiecznych ŚDS w Santoku w latach 2021 - 2022.

Jednostka chorobowa	2021		2022	
	Stopień umiarkowany	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień znaczny
przewlekłe psychicznie chorzy	4	0	4	0
z niepełnosprawnością intelektualną	8	2	9	1
spektrum autyzmu	0	2	0	2
z niepełnosprawnością sprzężoną	0	4	0	7

Źródło: Środowiskowy Dom Samopomocy w Santoku.

Środowiskowy Dom Samopomocy w 2022 r. funkcjonował zgodnie z zaleceniami i wytycznymi Wojewody Lubuskiego. Od 1 grudnia 2022 r. zwiększono liczbę uczestników z 20 na 21 – 1 osoba w typie D.

Realizacja projektów:

1. Dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych sportu, kultury, rekreacji i turystyki na przedsięwzięcie „Wyjazd na warsztaty do Fabryki Bombek w Gnieźnie dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Santoku w dniu 15 listopada 2022 r. Kwota dofinansowania 1592,50 zł., wkład własny 2957, 50 zł.
2. Dotacja z rezerwy celowej na rozwój ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi 2022 r. – adaptacja pomieszczenia na pokój wyciszeni dla podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Santoku.

Ponadto zorganizowano Piknik rodzinny dla osób niepełnosprawnych

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lipkach Wielkich

W Gminie Santok funkcjonuje Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lipkach Wielkich prowadzący wszechstronną edukację dzieci i młodzieży, przygotowujący uczniów do życia w społeczeństwie biorąc pod uwagę ich specjalne potrzeby warunkowane stopniem niepełnosprawności. W 2022 r. w Ośrodku przebywało uczniów z:

1. lekką niepełnosprawnością intelektualną - 18
2. umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną - 5
3. niepełnosprawnością sprzężoną - 0
4. z autyzm oraz zespołem Aspergera - 0
5. z głęboką niepełnosprawnością - 0 (*źródło: SOSiW w Lipkach Wielkich, lipiec 2023*).

W odniesieniu do zaspokojenia potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi ważnym jest podjęcie efektywnych lokalnych działań w tym zakresie poprzez:

1. poprawę dostępu do informacji na temat świadczeń opieki zdrowotnej i innych form pomocy i wsparcia w środowisku,
2. zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
3. upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego,
4. przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi.

Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku

Zadaniem własnym gminy jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych co wynika z art. 4, ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Na terenie Gminy Santok funkcjonowała Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku oraz działał Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień przy GKRPA, do którego zgłaszały się osoby mające problem alkoholowy, doznające przemocy oraz z uzależnione behawioralnie. Celem działalności Punktu ds.

Uzależnień było motywowanie i kierowanie do leczenia, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu i ich rodzinom, propagowanie zdrowego stylu życia. W Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień wsparcia udzielali (1) doradca rodzinny w zakresie poradnictwa rodzinnego, poradnictwa kryzysowego oraz wsparcia wychowawczego oraz (2) specjalista terapii uzależnień (3) instruktor terapii uzależnień. Do Punktu mogą zgłaszać się także członkowie rodzin, w których występuje przemoc czy uzależnienie.

Tabela nr 11. Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień w latach 2021-2022.

Punkt Konsultacyjny	2021	2022
Liczba osób z problemem alkoholowym objętych pomocą Punktu	12	34
Liczba osób doznających przemocy objętych pomocą Punktu	0	0
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych pomocą punktu	0	0
DDA	2	11

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku na podstawie sprawozdania PARPA-G1

W ramach działań profilaktycznych w roku 2022 realizowane były na terenie Gminy Santok m.in. następujące akcje:

- Profilaktyczna Pierwsza Liga. Edycja 2. – zajęcia profilaktyczne o charakterze sportowym
- Profilaktycznie Naturalnie. Spotkanie 2. Wilki - zajęcia profilaktyczne o charakterze ekologicznym
- Kolonia Aktywne wakacje – 19 dzieci
- Spotkanie integracyjne dla rodzin pracujących z asystentem rodziny Wakacje Atrakcje wraz programem profilaktycznym
 - Akcje - wakacje - profilaktyka uzależnień realizowana przez CKiR
 - Turniej tenisa stołowego - zajęcia profilaktyczne o charakterze sportowym
 - Szachy inwestycją w siebie - zajęcia profilaktyczne o charakterze sportowym
 - Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień - doradca rodziny – 56 konsultacji; specjalista terapii uzależnień - 28 konsultacji; instruktor terapii uzależnień – 22 konsultacje
- Tydzień Przeciwdziałania Przemocy (28.11-02.12.2023)
- Konkurs oraz wystawa pokonkursowa III Konkursu Profilaktycznego Żyj zdrowo. Nie ulegam nałogom
- Janczewska Dziesiątka – Bieg po zdrowie

- Placówki wsparcia dziennego o charakterze podwórkowym (Gralewo, St. Polichno)
- Realizacja programów profilaktycznych w szkołach podstawowych, w tym *Zachowaj Trzeźwy Umysł*.
- Janczewski Wakacyjny Piknik Rodzinny – namiot edukacyjny
- Festyn Rodzinny z okazji Dnia Dziecka w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Lipkach Wielkich.
- *Kwiatki dla Matki - warsztaty i konkurs plastyczny dla osób niepełnosprawnych*
- Spektakle profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych
- Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym - warsztaty dla dzieci ze świetlic podwórkowych
- Integracyjna Spartakiada Osób Niepełnosprawnych
- W pułapce nałogowych uzależnień - cykl spotkań dla osob niepełnosprawnych
- Dzień Profilaktyczny w szkole w Lipkach Wielkich
- Warsztaty dla osób niepełnosprawnych „OGRANICZA NAS TYLKO WYOBRAŹNIA”
- Grupa wsparcia dla osób uzależnionych
- Realizacja działań kulturalnych o charakterze profilaktycznym przez Centrum Kultury i Rekreacji, m.in. rajd rowerowy „Rodzina razem”, Śpiew to zdrowie, Znajdź swoją pasję, Książka na dobry sen.

Zespół Interdyscyplinarny

W 2022 roku do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 16 Niebieskich Kart. Odbyło się 12 grup roboczych, które pracowały w ramach 23 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela nr 12. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2022.

Wyszczególnienie	2021	2022
Grupy robocze	7	12
Objęcie pomocą osób	33	58
Niebieskie Karty	13	16
Kontynuacja z poprzedniego roku	4	1
Zakończona procedura	11	10

Źródło: Sprawozdanie z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie dla Gminy Santok na lata 2021-2025.

W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego realizowane są na terenie Gminy Santok m.in. takie działania, jak:

- Przeciwdziałanie przemocy wobec seniorów (spotkania w Klubach Seniora)
- Kolonia Aktywne wakacje – 19 dzieci
- Przekazywanie informacji poprzez stronę www oraz promocje specjalistycznych poradników
- Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień - doradca rodziny – 56 konsultacji; specjalista terapii uzależnień - 28 konsultacji; instruktor terapii uzależnień – 22 konsultacje
- Tydzień Przeciwdziałania Przemocy (28.11-02.12.2023)
- Kampania społeczna Jeśli widzisz przemoc, NIE MILCZ!!!
- Spotkanie integracyjne dla rodzin pracujących z asystentem rodziny Wakacje Atrakcje wraz programem profilaktycznym
- Konkurs oraz wystawa pokonkursowa III Konkursu Profilaktycznego Żyj zdrowo. Nie ulegam nałogom
- Placówki wsparcia dziennego o charakterze podwórkowym (Gralewo, St. Polichno)
- Realizacja programów profilaktycznych w szkołach podstawowych, w tym *Zachowaj Trzeźwy Umysł*.
- Spektakle profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych
- Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym - warsztaty dla dzieci ze świetlic podwórkowych
- W pułapce nałogowych uzależnień - cykl spotkań dla osób niepełnosprawnych
- Grupa wsparcia dla osób uzależnionych

Programy i Strategie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku był realizatorem następujących programów:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 – adresatami są rodziny zamieszkujące Gminę Santok, a w szczególności rodziny dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem oraz przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program skierowany jest również do rodzin, które z różnych powodów potrzebują wsparcia instytucji w wypełnianiu zadań związanych z wychowaniem dzieci.

2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie dla Gminy Santok na lata 2021 - 2025 adresowany jest do mieszkańców z terenu Gminy Santok, a w szczególności rodzin i osób dotkniętych

bezpośrednio zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz osób zagrożonych zjawiskiem przemocy, jak również do przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi, bądź dotkniętymi przemocą.

3. Strategia Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2021 - 2025 adresowana jest do wszystkich mieszkańców Gminy Santok, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób seniorów i ich rodzin, jak również organizacji skupiających seniorów oraz osób, instytucji i podmiotów zajmujących się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 r. oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok obowiązywały do dnia 31 marca 2022 r. W dniu 01.04.2023 r. weszła w życie Uchwała Rady Gminy Nr XL/392/2022, w sprawie **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Santok na lata 2022-2025** jest to program adresowany do wszystkich mieszkańców Gminy Santok, a w szczególności do osób z grup ryzyka, uzależnionych i ich rodzin, osób fizycznych, prawnych i podmiotów nie posiadających osobowości prawnej, realizujących zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów o szerokim spectrum uzależnień. Działania wynikające z programu przeciwdziałania tworzą system pomocy dla wielu grup odbiorców na różnych etapach zagrożenia problemami uzależnień, a ujęte zadania były prowadzone m.in. przez jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe, instytucje oświatowe.

5. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Santok na lata 2021-2025 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb.

W 2022 r. działał **Lokalny zespół koordynujący realizujący NPZ na lata 2021-2025 oraz Lokalny zespół koordynujący realizację Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022** zajmujący się koordynacją realizacji Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 oraz koordynacją Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022.

W 2022 r. Wójt Gminy Santok podjął działania mające na celu poprawę życia i wsparcia osób starszych, chorych i niepełnosprawnych poprzez utworzenie kompleksu wsparcia w m. Gralewo w postaci Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego którego celem jest uzupełnienie systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, poprzez stworzenie dodatkowej usługi w postaci zapewnienia możliwości zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego.

Wniosek Gmina Santok złożyła w sierpniu 2022 r. Projekt dostał dofinansowanie. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne będzie miejscem dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Będzie łączyło niezależne zamieszkiwanie ze wsparciem udzielanym przez wykwalifikowaną kadrę poprzez pomoc w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych. Z opieki w Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnym w Gralewie będzie mogło korzystać dwadzieścia osób. Trzynastu w trybie całodobowym i 7 w trybie dziennym. Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnego będzie pozbawionym barier architektonicznych parterowym budynkiem o powierzchni 400 metrów kwadratowych. Każde z jedno i dwuosobowych mieszkań będzie miało własny węzeł sanitarny i socjalny, a także osobne wyjście na taras.

Wszelkie działania prozdrowotne i profilaktyczne podjęte na rzecz mieszkańców Gminy Santok w 2022 r., mające na celu polepszenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego odniosły wymierny, pozytywny skutek w postaci coraz większego zainteresowania i zaangażowania w nie społeczności lokalnej. Ten stan rzeczy napawa optymizmem wszystkie osoby zaangażowane w poprawę sytuacji, mające związek ze zdrowiem i jakością życia mieszkańców Gminy Santok. Biorąc pod uwagę, iż 2022 r. był rokiem pełnym wyzwań względem zdrowia psychicznego, tj. niepokój związany z wojną na Ukrainie, powrót do funkcjonowania po COVID-19 mimo wszystko wymienione w sprawozdaniu działania i programy, wychodzące naprzeciw potrzebom mieszkańców Gminy Santok, zostały przeprowadzone zgodnie z założonymi planami, a ich cele zostały osiągnięte. Podjęto także decyzję o zatrudnieniu w 2023 r. w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień w Santoku psychologa.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Anita Łukowiak

